

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С. СКОВОРОДИ
ФАКУЛЬТЕТ ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

МАТЕРІАЛИ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ
ФАКУЛЬТЕТУ ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ

Випуск 13

Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди
протокол № 6 від 21.06.2023 р.

ХАРКІВ – 2023

ОРФОГРАФІЧНИЙ РОЗБІР ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ГРАМОТНОГО ПИСЬМА В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Тетяна Мільковська

Науковий керівник – викладач Левандовська Ганна Вікторівна

Відповідно до вимог Державного освітнього стандарту загальної освіти учні початкової школи повинні опанувати уявлення про норми літературної мови (орфоепічні, лексичні, граматичні). Навчання орфографії передбачає, що формування умінь правильного письма досить тривалий за часом процес, який для повнішого вивчення орфографічних правил ставить завдання постійних вправ.

У методичній та науковій літературі «орфографія» - це сукупність правил і традицій, що виконують важливу функцію: забезпечують єдність написання та точне розуміння написаного.

Науковці С. Дорошенко, М. Вашуленко, І. Хом'як, Н. Шкурятяна та ін. постійно підкреслюють існуючу залежність підсумків навчання правильному письму від того, наскільки розвинена можливість визначати орфограми. На їхню думку, недостатність відповідних умінь виступає головною причиною орфографічних помилок.

Велике значення для розвитку мислення учнів має орфографічний розбір, в основі якого лежить метод зіставлення.

В українській мові словом «орфографія» називають розділ науки про мову, що вивчає однакове написання слів та його частин з допомогою буквених і небуквених графічних засобів (дефісів, переносі). За своєю суттю, засвоєння орфографічних правил неможливе без певного рівня володіння граматичним, фонетичним, словотвірним матеріалом.

Для формування орфографічних умінь у молодших учнів можливі такі групи орфографічних вправ.

1. Граматико-орфографічний аналіз.
2. Лексико-орфографічні вправи.

З метою формування навичок грамотного письма у учнів початкової школи нами було розроблено комплекс завдань орфографічного розбору: орфографічні розминки, словниковий диктант, орфографічні алгоритми, творчі завдання, каліграфічні хвилинки, конструювання, розподільні диктанти.

Ми розглянули методи та прийоми формування навичок правильного письма засобом орфографічного розбору на уроках української мови: списування, орфографічний аналіз, вирішення орфографічних завдань та ін. Аналіз проведеної нами діагностики рівня орфографічних умінь учнів 3 класу показав, що низький рівень у 41% учнів, середній – 45%, високий – 14%.

Метою навчання орфографії є формування у учнів міцних навичок правопису. Для досягнення цієї мети у процесі навчання необхідно створити умови, які сприятимуть освоєнню того складного виду діяльності, як орфографічно правильне письмо.

СЕКЦІЯ 2. УКРАЇНСЬКА МОВА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ..... 25

1. **Рольська Діана**, наук. кер.: к.філ.н., доц. Н.М. Чернушенко
Формування мовленнєвої компетентності в дітей молодшого шкільного віку..... 25
2. **Кринична Аліна**, наук. кер.: к.філ.н., доц. І.О. Купіна
Методика формування етики мовлення в молодших школярів..... 26
3. **Серікова Тетяна**, наук. кер.: к.філ.н., доц. І.О. Купіна
Виховання культури усного спілкування молодших школярів..... 27
4. **Новак Наталія**, наук. кер.: к.філ.н., доц. І.О. Купіна
Формування правильного усного мовлення в молодших школярів..... 28
5. **Черпаха Наталія**, наук. кер.: к.філ.н., доц. І.О. Купіна
Сюжетно-рольові ігри як засіб розвитку діалогічного мовлення в учнів початкових класів..... 29
6. **Вороницька Вікторія, Стаханова Євгенія, Ушакова Владислава**,
наук. кер.: к.п.н., доц. А.А.Ємець
Фразеологізми та фразеологічні вирази як спосіб удосконалення мовлення учителя початкових класів..... 30
7. **Хазикова Вікторія**, наук. кер.: викладач Г.В.Левандовська
Особливості використання наочності у період навчання грамоти..... 31
8. **Калашник Анастасія**, наук. кер.: викладач Г.В.Левандовська
Вироблення навичок каліграфічного письма в першокласників..... 32
9. **Бурлака Єлизавета**, наук. кер.: к.філ.н., доц. І.О. Купіна
Специфіка навчання письма ліворуких дітей..... 33
10. **Вільхівська Марія**, наук. кер.: к.філ.н., доц. І.О. Купіна
Місце і роль фізкультхвилинок на уроках письма в 1 класі..... 34
11. **Сайлян Валерія**, наук. кер.: викладач Г.В.Левандовська
Використання ігор та цікавих вправ у процесі вивчення частин мови..... 35
12. **Лубяна Ярослава**, наук. кер.: к.філ.н., доц. Н.М. Чернушенко
Використання дидактичних ігор під час вивчення частин мови в початковій школі..... 36
13. **Мільковська Тетяна**, наук. кер.: викладач Г.В.Левандовська
Орфографічний розбір як засіб формування навичок грамотного письма в учнів початкових класів..... 38

СЕКЦІЯ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ ПРИРОДНИ- ЧИХ ДИСЦИПЛІН У СУЧАСНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ..... 39

1. **Філоненко Дарина**, наук. кер.: к.п.н., доц. Н.М.Смолянчук
Розвиток спостережливості в ході навчальних екскурсій..... 39
2. **Носик Юлія**, наук. кер.: к.п.н., доц. Н.М.Смолянчук
Естетичне виховання молодших школярів (з досвіду роботи В.О. Сухомлинського)..... 40